

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Menahil

Yayın No:

Kitabın Adı: Sünnete Uygun Bir Umre Yapmak İçin

Yazar: İbrahim Gadban

KapakTasarım:

Baskı:

Sertifika No:

Yayıncı Sertifika No:

Baskı Tarihi:

ISBN

İletişim

İLMİHÂL KİTABEVİ

Sahibiata Mah. Başaralı Cd. No:6

Rampalı Çarşı no:12 Meram/KONYA

Tel: 0 541 834 02 73

www.ilmihalkitabevi.com

SÜNNETE UYGUN BİR UMRE YAPMAK İÇİN

ابراهيم غادبان

Ibrahim Gadban

Elinizdeki bu kitapçık, tıpkı Rasûlullah'ın yaptığı gibi sünnet üzere bir umre yapabilmeniz için hazırlanmıştır.

Kitapçıkta çok sade ve anlaşılır bir dil kullanılmaya gayret edilmiş, böylelikle fayda en üst düzeye çıkarılmıştır.

Kitapçıkta sadece umre ibadetleri değil, aynı zamanda umreye gitmeden önce hazırlık aşamasında neler yapılması gerektiği de ele alınmıştır.

Kısa ama alanında son derece faydalı bilgiler içermektedir.

Umre boyunca yanınızda bulundurmanızı tavsiye ederiz.

Bize ve size faydalı olması dilekleriyle...

GİRİŞ

Hac veya umreye gitmenin düşüncesi bile Müslümanın gönlünü kıpır kıpır etmek için yeterlidir. Bunun güzelliği kelimelerle anlatılamaz. Kul, “Ben Müslümanım.” dediği andan itibaren gönlüne Allah’ın evinin sevgisi düşer. O andan itibaren o şerefli evi görüp ziyaret etmek için fırsatlar kollamaya, imkanlarını zorlamaya başlar. Ancak şu üç günlük dünyada kimileri buna muvaffak olurken kimilerine nasip olmaz orayı ziyaret etmek. Ama şu kesindir ki mümin olan her gönül, o evin aşkı ve heyecanıyla yaşar. Bunun için yanar, tutuşur... Hatta ekranlarda bile görse onu, bir anda heyecanlanır, tutamaz gözyaşlarını. Binlerce kilometre öteden, bir cam parçasının içinden onu görmesi bile duygulandırır kendisini ve alır götürür onu farklı bir atmosfere...

İşte böylesine güzeldir Allah’ın o mübarek evi.

Eğer Allah, lütfu ve keremi ile oraya gitmeyi sana nasip etmişse ey umreci, o zaman bu kitapçıkta aktaracağımız şeyleri güzelce öğren ve bunlarla Rasûlullah *sal-lallâhu aleyhi ve sellem*’in sünnetine uygun güzel bir umre yap ki Allah bunun vesilesiyle seni bağışladığı kullar arasına katsın.

UMRE YAPMANIN FAZİLETİ

Umre yapmak İslam'ın tartışmasız en faziletli amellerindendir. Faziletine dair varit olan deliller saymakla bitmez. Böyle olduğu içindir ki İmam Şafî ve Ahmed b. Hanbel gibi alimlerimiz, gücü yeten bir kimsenin ömründe bir kere umre yapmasının tıpkı hac gibi ona **farz** olduğunu söylemişlerdir. Her ne kadar Haneî mezhebinde bu ibadet sünnet kabul edilse de zikri geçen alimlerimizce farz sayılmıştır. Bunun farz mı yoksa sünnet mi olduğunun tartışılmış olması bile onun ne kadar değerli bir ibadet olduğunu anlamamız için yeterli bir nedendir. O nedenle bir Müslüman, umreye gitmeyi basite almamalı, aksine onu önemsemeli ve tüm imkanlarını zorlayarak umre yapmak için gayret göstermelidir.

Umre yapmanın faziletine dair birçok hadis varid olmuştur. Biz onlardan iki tanesini zikredeceğiz. Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

“Hacc ve umreye devam edin. Çünkü körük demirin küfünü nasıl gideriyorsa hacc ve umre de fakirliği ve günahları öyle giderir.”¹

“Umre, diğer umreye kadar olan süre arasındaki günahlara keffarettir.”²

¹ Taberânî, Mu'cemu'l-Evsat, 4977; Nesaî, 2630.

² Buharî, 1683; Müslim, 1349.

Bu hadislerin ortaya koyduğuna göre umre yapmak günahlarınızdan sizi arındırdığı gibi, var olan fakirliğinizin ortadan kalkmasında da size yardımcı olacaktır. Allah onun sayesinde maddi anlamda size bir genişlik verecektir. Düşünsenize, harcayacağınız birkaç on bin lira sayesinde hem günahlarınızdan arınacak hem de – şayet varsa– fakirliğinizden kurtulacaksınız!

İnanın, sırf bu bile umre yapmak için yeterli bir nedendir.

Onun için ne yapıp edip umreye gitmenin yollarını bulun ve zikredilen bu faziletlere nail olun.

UMREYE GİDECEK KİŞİNİN DAHA GİTMEDEN ÖNCE YAPMASI GEREKENLER

❶ Umre yolculuğuna çıkacak kişi niyetini kesinleştirdiği anda eşine, çocuklarına ve yakınlarına öncelikle Allah'ı ve Allah'ın dinini vasiyet etmelidir. *"Ben yolculuğumdan dönemeyecek olursam siz Allah'ın dinine dört elle sarılın, asla Allah'ın dininden vazgeçmeyin! Bu, benim size vasiyetimdir."* demelidir.

❷ Üzerinde borç veya alacak türünden herhangi bir şey varsa onu yazmalı/yazdırmalıdır.

❸ Vasiyet etmesi gerekli olan şeyleri vasiyet etmeli ve duyması gerekenlere bir vesileyle vasiyetini duyurmalıdır.

❹ Rabbimizin, ***"Hep birlikte tövbe ediniz ki kurtuluşa eresiniz!"*** (Nur, 31) buyruğundan dolayı her şeyden önce işlemiş olduğu tüm günahlara tevbe etmelidir. Öyle ya, her yolculukta olduğu gibi umre yolculuğunda da gidip geri gelememe ihtimali vardır. Böyle olduğu için umreci; işlemiş olduğu günahlara, yapmış olduğu hata ve kusurlara tevbe etmelidir.

Konu tevbe olunca şu önemli birkaç hususu hatırlatmamak olmaz:

İlk olarak; tevbeyi ertelemek de tıpkı günah işlemek gibi bir günahdır. Tevbe asla ertelenmemelidir. Birçok insan, “*Umreye gidince zaten tevbe edeceğim*” düşüncesiyle tevbe etmeyi düşünmez. Bunu sürekli erteler. Oysa bu, kesinlikle şeytanın umrecilere kurmuş olduğu bir tuzaktır. Kimin bir dakika sonrasına garantisi var ki? Kim kutsal mekanlara ulaşip umre yapabileceğinin garantisini almıştır ki? Kimsenin buna garantisi yoktur. O nedenle tevbe ertelenmemelidir.

İkinci olarak; üstte, “*Günahlara tevbe etmek gerekir.*” dedik. Acaba kendisinden tevbe etmemiz gereken en öncelikli, en önemli ve en büyük günah nedir?

Bu sorunun cevabı inanılmaz derecede önemli. Onun için senden ricam buradan itibaren okumayı durdurman ve iç dünyana dönerek bu soruya cevap aramandır.

Sahi, kendisinden tevbe etmemiz gereken en büyük günah nedir?

Bu önemli soruya Peygamber Efendimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle cevap vermiştir:

أَكْبَرُ الْكَبَائِرِ الْإِشْرَاقُ بِاللَّهِ

“*Günahların en büyüğü, Allah'a şirk koştur.*”³

³ Buharî, 6871.

Evet, Allah'a şirk koşmak normal bir günah değildir; bilakis günahların en büyüğüdür.

Burada, “Nasıl olur da Allah'a şirk koşmak günah olur? Halbuki şirk başka bir şey, günah başka bir şey değil midir?” şeklinde bir soru aklımıza takılabilir. Hepimizin aklına rahatlıkla gelebilecek bu soruya şöyle cevap verebiliriz: Hayır, şirk de İslam'ın günah saydığı günahlardan bir gūnahtır; ama bizim bildiğimiz diğerk günahlarla arasında farkları vardır. Örneğın, şirk insanı dinden çıkarır, ama diğerk günahlar insanı dinden çıkarmaz. Şirk insanı ebedi cehenneme mahkûm eder, ama diğerk günahların ebedi cehenneme mahkûm etmesi söz konusu değildir. İşte, aralarında sonuç itibariyle bu türden farklar vardır.

Buna göre günahlar ikiye ayrılır, diyebiliriz:

a- Dinden çıkaran günahlar.

b- Dinden çıkarmayan günahlar.

Dinden çıkarmayan günahlar; küçüğümüzden büyüğümüze hepimizin bildiğı içki, kumar ve faiz gibi günahlardır.

Dinden çıkaran günahlar ise; Allah'tan başkasına ibadet etmek, Allah'ın kanunlarını reddetmek, Allah'ın kanunlarına aykırı kanunlar çıkarmak ve putlara secde etmek, saygı göstermek gibi şirk ve küfür sayılan amelilerdir.

Ey umreci kardeşim! Şirk o kadar tehlikeli, o kadar kötü bir şeydir ki Allah onu özel bir tevbe ile tevbe edilmediği sürece asla bağışlamayacağını söylemiştir. Rabbimiz şöyle buyurur:

***“Hiç şüphe yok ki Allah, kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz. Bunun dışında kalanları ise dile-
diği kimse için bağışlar. Kim Allah’a şirk koşarsa
hiç şüphesiz büyük bir günahla iftirada bulunmuş
olur.” (Nisa, 48)***

***“Sen bile şirk koşsan bütün amellerin boşa gider ve
sen mutlaka hüsrana uğrayanlardan olursun.”
(Zümer, 65)***

İnsanlar, şirk denildiği vakit genel olarak, “Allah yoktur, peygamber yoktur.” demeyi anlamaktadırlar. Evet, işin özünde bunlar da insanı dinden çıkaran şeylerdir ama şirk daha farklıdır. Eğer net olarak “şirk nedir?” bilmek istiyorsan o zaman Allah için şu söyleyeceklerimi iyi anla: Şirk; Allah’a ait olan bir hakkı Allah’tan başkasına vermektir.

Tekrar ediyorum: Şirk; Allah’a ait olan bir hakkı Allah’tan başkasına vermektir.

Eğer bunu daha iyi anlamak istiyorsan o zaman şu soruyu sorman gerekir: Acaba Allah’ın hakları nelerdir?

Sahi, gerçekten de bugüne kadar hiç düşündük mü Rabbimizin hakları nelerdir diye?

Haydi gel, bunu beraberce düşünelim.

Kur'an-ı Kerim'e bu soruyla yöneldiğimiz zaman onda Allah Teâlâ'nın "sadece bana aittir" dediği bazı haklarının olduğunu görürüz. Bu haklar özetle şunlardır:

- Yaratmak
- Rızık vermek
- Gaybı bilmek
- Öldürüp diriltmek
- Ve kanun koymak.

Bunlar sadece Allah'a ait olan haklardır. Bunları Allah'tan başkasına nispet etmek kesinlikle şirk olur. Örneğin Rabbimiz şöyle buyurmuştur:

إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ

"Hâkimiyet yalnızca Allah'ındır." (Yusuf, 40)

أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ

"Dikkat edin! Yaratmak da emretmek de yalnızca Allah'a aittir." (A'raf, 54)

وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا

"O, egemenliğine hiç kimseyi ortak etmez!" (Kehf, 26)

Buna göre, Allah kanun koyandır. Bu konuda asla O'nun bir ortağı yoktur, olmamıştır ve olamaz da! Söz

gelimi şimdi birisi çıksa ve Allah'a ait olan bu hakkı Allah'tan başka bir kuruma verse ne olur? Kabul etsin veya etmesin Allah'a şirk koşmuş veya diğer bir ifadeyle müşrik olmuş olur. Namaz da kılsa, oruç da tutsa, umreye de gitse sonuç değişmez. O artık şirk düşmüş bir müşriktir.

Bu söylediğimiz Allah'a ait olan diğer hakların başkalarına nispetinde de söz konusudur.

O nedenle ey umreye gidecek kardeşim! Sen, sen ol, sakın ha Allah'ın bu haklarını kimseye verme! Dünyan da gitse bu konularda asla Rabbine ortak koşma! Elimizde bir imanımız kalmış, onu da şirk günahıyla lekeleyerek kaybedenlerden olma!

“Bu konunun umre ile ne alakası var?” dersen, alakasını şöyle ifade edebiliriz: Maalesef halkımızın birçoğu, özellikle hakimiyet hakkını Allah'tan başkasına verme konusunda şirk düşmektedir. Ve bunun oranı toplumda oldukça yüksektir. Belki bir zamanlar istemeyerek bile olsa sen de bu hataya düşmüş olabilirsin düşünceyle bunu sana zikrettik. Eğer böyle bir şey söz konusu olmuşsa daha umreye gitmeden önce bu hatana tevbe et. Ta ki yapacağın umre seni anandan doğduğun günkü gibi tertemiz kılsın. Ama sen şirk olan bu hataya tevbe etmeden umreye gidecek olursan umren sana herhangi bir fayda sağlamayacaktır. Çünkü Peygamber Efendimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem* dönemindeki şirk ehli de hac ve umre yapmaktaydı; ama hayatlarında şirk olduğu

için Allah onların bu ibadetlerinin kendilerine herhangi bir fayda sağlamayacağını bildirdi.⁴

⑤ Umre yolculuğuna çıkacak kişi, insanlarla arasında herhangi bir dargınlığı varsa tüm gururunu bir kenara koyarak onlarla barışmalı veya insanlara yapmış olduğu herhangi bir haksızlık mevcutsa onlardan helallik dilemelidir. Çünkü Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“Kim insanlara mal, can ve namus hususunda bir haksızlık yapmışsa öncelikle o hakkı ona geri iade etsin veya dinarın ve dirhemini geçmeyeceği gün gelmeden önce ondan helallik dilesin. Zira o gün geldiğinde (eğer hakkını ödemiş veya helallik dilememişse) haksızlığı oranında onun salih amellerinden alınacak ya da salih amelleri yoksa zulmettiği insanın günahlarından alınarak ona yüklenenecektir.” (Müslim)

⑥ Umre için malının en helalinden bütçe oluşturma-
lı, şüpheli veya haram malla umre yapmamalıdır. Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

“Şüphesiz ki Allah temizdir ve ancak temiz olanı kabul eder.” (Müslim)

⁴ Tevhid ve şirk konusundaki detayları öğrenmek istersen Menâhil Yayınları’ndan çıkan “*Lâ İlahe İllallah Ne Demek Biliyor musun?*” adlı kitabımıza müracaat edebilirsin.

7 Umresi ile sadece Allah'ın rızasını amaçlamalı; rıya, gösteriş ve insanlara duyurma gibi sevabı yiyip-bitiren kötü maksatlardan kendisini korumalıdır.

8 Umre ile alakalı meseleleri öğrenmeli, bu amelin fıkhnı gereğı gibi tahsil etmelidir.

9 Yanına kendisine Allah'ı hatırlatacak ve salih amel işlemeye kendisini teşvik edecek iyi yol arkadaşları seçmelidir.

10 Araba veya uçağı bindiğinde besmele çekerek üç kere “elhamdulillah”, üç kere de “Allahu ekber” demeli,⁵ sonunda da Zuhruf Suresi'nde geçen şu duayı yapmalıdır:

سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ، وَإِنَّا
إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ

“Bunu bizim hizmetimize veren Allah'ın şanı ne yücedir! (İşin aslı) bunlara bizim gücümüz yetmezdi. Şüphesiz ki biz Rabbimize döneceğiz.” (Zuhruf, 13, 14)

11 Sonra sefer duasını okumalıdır. Sefer duası şudur:

⁵ Ebu Dâvud, 2602.

سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَىٰ وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَىٰ اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعَثَاءِ السَّفَرِ وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ

*"Bunu bizim hizmetimize veren Allah'ın şanı ne yücedir! (İşin aslı) bunlara bizim gücümüz yetmezdi. Şüphesiz ki biz Rabbimize döneceğiz. Allah'ım! Biz, bu yolculuğumuzda senden iyilik ve takvâ, bir de hoşnut olacağın ameller işlemeyi nasip etmeni dileriz. Allah'ım! Bu yolculuğumuzu kolay kıl ve uzağını yakın et! Allah'ım! Seferde sahib(imiz), geride bıraktığımız çoluk çocuğumuzun koruyucusu sensin. Allah'ım! Yolculuğun zorluklarından, üzücü şeylerle karşılaşmaktan ve dönüşte malımızda, çoluk çocuğumuzda kötü hâller görmekten sana sığınırım."*⁶

⑫ Yolculuğu esnasında boş işlerle değil, dua, zikir ve tefekkür gibi ibadetlerle meşgul olmalıdır.

⁶ Müslim, 1342.

⑬ Dilini yalan, gıybet ve kötü sözlerden korumalı; boş, faydasız ve lüzumsuz sözlerden uzak durmalıdır.

⑭ Rabbimizin, ***“Hac, bilinen aylardadır. Kim o aylarda hacca niyet ederse, hac esnasında kadına yaklaşmak, günah sayılan davranışlara yönelmek, kavgaya etmek/tartışmak yoktur. Ne hayır işlerseniz Allah onu bilir.”*** (Bakara, 197) buyruğundan dolayı hem günahın her türünden hem de tartışma gibi kalbi kıran şeylerden sakınıp uzak kalmalıdır.

İHRAMLİ KİŞİNİN YAPMASI CAİZ OLMAYAN ŞEYLER

❶ Erkek olsun kadın olsun ihrama girdikten sonra kişinin saçından veya tırnaklarından kesmesi, koparması caiz değildir.

❷ Yine erkek olsun kadın olsun ihrama girdikten sonra kişinin esans ve parfüm gibi koku türü bir şey sürmesi de caiz değildir. Ancak ihrama girmeden önce vücuduna sürdüğü bir koku varsa bu, ihramına zarar vermez. Bunun ihramdan sonra hissedilmesi de sakıncalı değildir.

❸ Sadece **erkeklere** mahsus olmak üzere dikişli elbise ve ayakkabı giymek caiz değildir. Kadınlar için böyle bir yasak yoktur.

❹ Yine ihrama girmiş **erkeğin** başını takke, sarık ve benzeri örtülerle örtmesi de caiz değildir.

❺ İhrama girmiş **kadınların** ellerini eldivenle, yüzlerini de burka, nikap veya yüzü örtmek için hazırlanmış ekstra bezlerle örtmeleri caiz değildir. Çünkü kadının elbisesi onun ihramıdır, ona haricî bir bez ilave etmesi, tıpkı erkeklerin başına şapka takması gibidir. Bu da caiz değildir.

Bu hükmü okuyan bazı bacılarımızın doğal olarak kafası karışıyor ve tüm umre boyunca namahrem er-

keklerin yanında da yüzlerini açık tutmaları gerektiğini zannediyorlar. Oysa mesele böyle değildir. İhramlı kadına yasak olan, yüzüne ekstradan bir bez bağlayarak yüzünü kapatmasıdır. Eğer namahrem erkeklerin yanında yüzünü ihrama girdiği çarşafının bir tarafıyla veya başörtüsüyle ya da çarşafının üst kısmını aşağı doğru sarkıtarak kapatırsa bunda bir beis olmaz.

Alimlerimiz şöyle demişlerdir:

“İhrama girmiş kadının yabancı erkeklerin yanında başın üst kısmından aşağı doğru sarkıtılan bir şeyle yüzünü örtmesi gerekir. Bu örtü yüzüne temas ederse, ilim ehlinin tercih edilen görüşüne göre bunda bir sakınca olmaz. Çünkü sarkıtılan bir şeyin yüze değmemesi neredeyse mümkün değildir. Nitekim İbn Kudâme şöyle demiştir: Sarkıtılan elbisenin tene değmemesi neredeyse mümkün değildir; eğer bu bir şart olsaydı mutlaka açıklanırdı.”⁷

Aişe annemiz der ki:

“Biz, Rasûlullah’ın yanında ihramlı iken binekli kimse-ler yanımızdan geçerci, bize yaklaştıklarında bizden her biri cilbabını başından yüzüne doğru sarkıttı. Onlar geçip gidince de tekrar açardık.”⁸

Sonuç olarak, ihrama girmiş umreci bir bayan, namahrem erkeklerin yanında her hâlükârda elini ve yü-

⁷ Bu fetva İslamweb sitesinde 6731 numarayla yayınlanmıştır.

⁸ Ebu Dâvud, 1833.

zünü göstermemelidir. Erkeklerin görmesi söz konusu olan yerlerde elbisesinin yenleri ile ellerini, kendi başörtüsü ile de yüzünü kapatmalıdır. Erkeklerin olmadığı yerlerde ise elini ve yüzünü açık tutabilir.

⑥ İhrama girmiş olanların söz kesmeleri, nişan takmaları, nikâh kıymaları (evlenmeleri), cima etmeleri ve şehvetle eşleriyle oynayıp eğlenmeleri haramdır.

⑦ Kara hayvanlarını avlamaları, avlanmasına yardım etmeleri veya hayvanı korkutarak yerinden kaçırmaları caiz değildir.

⑧ İhrama girmiş olsun ya da olmasın erkek ve kadın herkesin harem bölgesinde av yapmaları, işaret yoluyla bile olsa avlanmaya yardım etmeleri, hayvanları korkutmaları ve harem bölgesinin ağaçlarını, yeşil otlarını kesmeleri veya koparmaları haramdır. Bu, ihram ile alakalı bir durum değildir. İhramlı olmasa bile kişinin bunlardan sakınması gerekir.

Bu sayılanların hiçbirisi caiz değildir. Bunlardan uzak durmak gerekmektedir.

İHRAMLİ KİŞİNİN YAPMASI CAİZ OLAN ŞEYLER

❶ İhramlı kişinin, hakkında yasaklayıcı bir delil olmadığından ötürü izarını ip, kemer ve benzeri şeylerle bağlaması caizdir.

❷ Gusül abdesti alması ve başını yıkaması da caizdir. Eğer bu esnada saçından bir şeyler dökülecek olsa üzerine herhangi bir sorumluluk gerekmez.

❸ Şayet ihrama girmiş olduğu elbiseyi kirlenmesinden ötürü yıkaması veya bir başkasıyla değiştirmesi gerekirse yıkayıp değiştirebilir. Bu, caizdir.

UMREYE NİYET EDENİN YAPMASI GEREKENLER

- ① Umre yapacak kişi, ihrama girerken öncelikle,

لَبَّيْكَ عُمْرَةً

“Lebbeyke umreten”

“Umreye niyet ettim.”

demeli ve bu şekilde niyetini açıkça söylemelidir.

- ② İhrama girdikten sonra Kabe’ye ulaşır tavafa başlayacağı âna kadar mümkün olduğunca telbiye getirmelidir. Telbiyenin siygası şu şekildedir:

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ
الْحَمْدَ وَالنُّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ

“Lebbeykallâhümme lebbeyk. Lebbeyke, lâ şerîke leke lebbeyk. İnne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'l-mülk, lâ şerîke lek.”

“Buyur Allah’ım, buyur! Buyur, senin hiçbir ortağın yoktur, buyur! Şüphesiz hamd da nimet de hâkimiyet de senindir. Senin hiçbir ortağın yoktur.”

Özellikle bir durumdan başka bir duruma intikal ettiğinde, yani örneğin arabaya bindiğinde, arabadan in-

diğinde, bir yere girdiğinde, bir yerden çıktığında ve bu gibi durumlarda telbiyesini yenilemelidir.

Telbiyeyi çokça yapmak müstehabtır.

③ Umre yapacak kişi, Mekke'ye ulaştığı zaman şunları yapar:

a-) Mekke'ye girmeden önce imkanı varsa gusül abdesti alır. Bu müstehabtır. Rasulullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* böyle yapmıştır.

b-) Mescid-i Haram'a geldiğinde oraya sağ ayağı ile girer ve girerken şöyle der:

بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ أَعُوذُ بِاللَّهِ
الْعَظِيمِ وَبَوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

“Bismillâhi ve’s-salâtü ve’s-selâmü alâ Rasûlillâh.
Eûzu billâhi'l-azîm ve bivechihi'l-kerîm ve
sultânihî'l-kadîm mine’s-şeytânî'r-racîm.
Allâhümmeftah lî ebvâbe rahmetik.”

“Allah’ın adıyla. Salât ve selam Allah’ın Rasulü’nün
üzerine olsun. Taşlanmış şeytandan Yüce Allah’a,
O’nun kerîm vechine ve kadîm sultânına sığınırım.
Allah’ım! Rahmetinin kapılarını bana aç!”⁹

⁹ Hısnü’l-Muslim, 20; Ebu Dâvud, 466.

TAVAF ESNASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN ŞEYLER

Tavaf esnasında nelere dikkat edilmesi gerektiğini anlatmaya geçmeden önce kısaca tavafın faziletine dair bir hatırlatma yapalım. Malum olduğu üzere Kâbe'yi tavaf etmek çok kıymetli ve faziletli bir ameldir. Bunun faziletine dair Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

“Kim bu Beyt'i (Kâbe'yi) yedi defa tavaf eder ve bunu (tam olarak sayıp şartlarına ve adabına riayet ederek) tamamlarsa, tıpkı bir köle azat etmiş gibi sevap kazanır. Ayağını her kaldırıp indirdiğinde Allah onun bir günahını siler ve kendisine bir sevap yazar.”¹⁰

“Kim boş iş ve boş sözlerle uğraşmaksızın Kâbe'yi yedi kere tavaf ederse tıpkı bir köleyi özgürlüğüne kavuşturmuş gibi (sevap kazanmış) olur.”¹¹

“Kâbe'yi tavaf etmek tıpkı namaz kılmak gibidir.”¹²

Bir kimsenin bu faziletleri bilerek tavaf yapması çok değerlidir. Düşünsenize, her tavaf yaptığınızda bir köle azat etmiş kadar sevap kazanacak, tavaf esnasında at-

¹⁰ Tirmizî, 959.

¹¹ Sahîhu't-Terğîb ve't-Terhîb, 1140.

¹² Tirmizî, 960.

tiğiniz her adımda bir günahınız silinirken bir tane de sevap kazanacaksınız! Bu ne kadar değerli bir şey!

Bunu idrak ettiğinizde Kâbe'nin üst katlarında tavaf etmek zorunda kalmanız size eziyet vermeyecektir; çünkü bu sayede aldığınız ecirler sayılamayacak kadar fazlalaşacakken, affedilen günahlarınız da bir o kadar çok olacaktır. O nedenle, tavaf yapacakken bu bilinç ve idrak ile hareket etmeyi ihmal etmemek gerekir.

Şimdi, tavaf esnasında nelere dikkat etmemiz gerektiğini anlatmaya geçebiliriz:

❶ İhramlı kişinin tavaf yapacağında tıpkı namaz kılacığı zamanki gibi tüm hadeslerden (cünüplük ve abdestsizlikten) temizlenmiş olması yani abdestli olması şarttır.

❷ Her ne kadar en faziletli olan Kâbe'ye en yakın yerde tavaf etmekse de kalabalık olması durumunda Kâbe'ye uzak kalan yerlerde de tavaf yapılabilir; çünkü Mescid-i Haram'ın her yeri tavaf yeridir.

❸ Tavaf esnasında **yapılması zorunlu olan** herhangi bir zikir veya dua yoktur. Burası çok önemli bir noktadır; zira birçok umre şirketi, tavaf esnasında umrecilere, *"Birinci şavtta şu dua okunur, ikinci şavtta şu dua okunur."* şeklinde aslı astarı olmayan dualar telkin etmekte ve böylelikle Peygamberimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in yapmadığı bir şeyi umrecilere yaptırmaktadırlar. Peygamberimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem* asla tavafın şavt-

larında özel bir dua okumamış, bilakis gönlünden geldiği şekil üzere Rabbine niyazda bulunmuştur. Dolayısıyla bunu tavafın olmazsa olmazı gibi lanse etmek doğru da değildir caiz de değildir.

Ayrıca bazı umre şirketleri tavaf esnasında umrecilere toplu bir şekilde sesli dua yaptırmaktadır. Bu da doğru değildir; çünkü sesli olarak toplu halde dua etmek umre yapan diğer insanların Allah'la irtibatını zedelemekte ve dikkatlerini dağıtarak kul hakkı ihlaline sebep olmaktadır. Onun için sen sen ol kardeşim, tavaf esnasında gönlüne düştüğü şekilde dua etmeye bak ve insanları rahatsız etmemeye gayret göstererek kul hakkından uzak dur. Bu, Allah'ın rızasına ve sünnete daha uygun olacaktır.

Sonuç olarak, tavafın şavtlarında özel bir dua yoktur, gönle düştüğü şekliyle her meşru dua ve zikir yapılabilir.

④ Kişi tavafın sayısını karıştıracak olsa tavafını her zaman az olan sayı üzere bina eder; çünkü az olan kesin, fazla olan şüphelidir. Şüpheli olan ile amel edilmez. Örneğin kişi, “Üç kere mi tavaf ettim, yoksa dört kere mi?” diye bir şüphe içine düşse üç kere tavaf yaptığını var saymalıdır. Zira bu durumda üç kesin, dört şüphelidir.

⑤ Tavaf etmek tıpkı namaz kılmak gibi bir ameldir. Böyle olduğu için umrecinin tavaf esnasında boş sayılacak işlerle uğraşmaması gerekir. Bu konuda özellikle

dikkat etmesi gereken şey, elindeki “**telefonu**”dur. Akıllı telefonlar bu ibadetin hem ruhuna zarar vermekte hem de onlar üzerinden yapılan icraatlarla insanlar riyaya düşebilmektedir. Bugün ne yazık ki birçok umreci, tavaf esnasında ellerindeki telefonlarla sosyal platformlarda açtıkları canlı yayınlar veya kayda aldıkları videolar nedeniyle tavaf esnasında ne yaptıklarını, ne söylediklerini bilmemekte, Rablerine dua etmenin lezzetinden mahrum kalmaktadırlar.

Bizler her zaman telefonlarımıza bakabiliriz ama her zaman Kâbe’ye ve orada tavafa muvaffak olamayız. O nedenle Allah için tavaf esnasında elindeki telefonu bırak ve gönlünü Rabbine vererek samimi bir tavaf gerçekleştir. Bu senin dünyanın ve ukbân için en hayırlı olanıdır.

TAVAF NASIL YAPILIR?

① İhramlı kişi Kâbe'ye geldiğinde tavafa başlamadan önce telbiye¹³ getirmeyi keser.

② Bir önceki bölümde de işaret ettiğimiz üzere tavaf yapan kimsenin abdestli olması gerekir çünkü tavaf tıpkı namaz gibidir. Ancak şu kadar var ki tavafta konuşmaya müsaade edilmiştir. Bu esnada hayırdan başka bir şey konuşmamak Rasûlullah'ın tavsiyesidir.

③ Sonra Haceru'l-Esved'e yönelir. İmkân bulabilirse onu sağ eli ile mesh eder (istilâm yapar)¹⁴ sonra onu öper.

Eğer öpmeye imkân bulamazsa istilâm ettiği elini öper.¹⁵ Şayet buna da imkân bulamazsa o zaman eli ile işaret ederek selamlamasını gerçekleştir. Selamlayacağı vakit de:

¹³ Halk arasında “*Lebbeyk duası*” diye bilinen o sözleri.

¹⁴ İstilâm, sağ el ile Haceru'l-Esved'i mesh etmek demektir. Bazıları sadece dokunmayı istilâm kabul etmiştir ama doğru olan onu mesh etmektir. Haceru'l-Esved'i ve Rûkn-i Yemânî'yi mesh etmek günahlara keffaret olan bir eylemdir. Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur: “*Haceru'l-Esved'i ve Rûkn-i Yemânî'yi mesh etmek günahları döker.*” (Sahîhu'l-Câmiî's-Sağîr, 3957)

¹⁵ Bu sünnettir. Abdullah İbn Ömer'in âzadlısı Nâfi der ki: “Ben İbn Ömer'in Haceru'l-Esved'i istilâm ettiğini sonra da o elini öptüğünü gördüm. Ardından da şöyle dedi: Rasûlullah'ın bunu yaptığını gördüğümden beri bunu hiç terk etmedim.” (İbn Ebî Şeybe, el-Musannef, 17387) Seleften birçoğu da böyle yapmıştır.

بِسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ

“Bismillahi, vallâhu ekber.” der veya sadece:

اللَّهُ أَكْبَرُ

“Allâhu ekber.”

demekle yetinir. Her ikisi de caizdir.

Burada en çok dikkat etmesi gereken şey, insanlara rahatsızlık vermemesidir. Kimi bilinçsiz insanlar sırf Haceru'l-Esved'i istilâm edeceğiz veya öpeceğiz diye Kâbe'deki diğer insanlara eziyet etmekte, hatta onları itip kakmaktadır. Bazı kadınlar ise saçları başları açılacak şekilde kalabalığa dalmakta ve açıkça mahremiyet ihlali yapmaktadır. Bunlar asla caiz değildir zira Haceru'l-Esved'i öpmek sünnet iken, insanlara eziyet vermemek ve mahremiyet sınırlarını korumak farzdır. Sünnet işleyeceğiz diye bir günaha düşmek akıllı insanların yapacağı bir şey değildir. Buna dikkat etmek gerekir.

④ Tavaf edeceğinde Kâbe'yi sol tarafına alır. Tavafına başlayacağında da:

اللَّهُمَّ إِيْمَانًا بِكَ، وَتَصَدِّقًا بِكِتَابِكَ وَوَفَاءً بِعَهْدِكَ
وَاتِّبَاعًا لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

“Allahümme îmânen bike ve tasdîkan bi kitâbike ve vefâen bi ahdike vettibâan li sünneti nebiyyike sallallâhu aleyhi ve sellem.”

“Allah’ım! Sana iman ederek, kitabını tasdik ederek, ahbine vefa göstererek ve Peygamberin Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem’in sünnetine ittiba ederek (bu tavafı yapıyorum.)” der.

Bunu söylemek selefimizin uygulamaları nedeniyle güzel görülmüştür.

❸ İlk tavafinın ilk üç şavtında **“reml”** yapar. Reml, adımların birbirine yakın bir şekilde hızlı hızlı atılmasıdır. Geri kalan dört şavtta ise yürür. **Kadınların ise;** te-settürlerini muhafaza etmeleri, edeplerini korumaları ve erkeklerin dikkatlerini çekmemeleri dolayısıyla reml yapmaları/koşmaları gerekmez. Onlar normal şekilde yürüyerek tavaflarını yaparlar.

❹ Diğer tavaflarında değil, sadece bu tavafında **“ıztı-bâ”** yapar. İztıbâ, ridanın ortasının sağ omuzun altına alınıp iki tarafın da sol omzun üzerine atılması, böylelikle sağ omuzun ve sağ kolun açık bırakılmasıdır.

❺ Tavafına Haceru’l-Esved’den başlar ve yine Haceru’l-Esved’de bitirir.

❻ Rük-n-i Yemanî’nin hizasına gelince,

بِسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ

“Bismillahi, vallâhu ekber”

diyerek yapabiliyorsa sağ eliyle istilâmda bulunur/onu mesh eder. Şayet eli ile mesh etmesi mümkün olmayacaksa o zaman istilâm da yapmaz işaret de etmez duayı da okumaz! Sadece tavafına devam eder.¹⁶

9) Tavafı esnasında bol bol Allah'ı zikredip dua eder.

10) Haceru'l-Esved'in hizasına gelince tekrar onu sağ eli ile mesh eder, imkan bulursa öper ve:

اللَّهُ أَكْبَرُ

"Allâhu ekber." der.

Şayet eli ile mesh etmesi ve öpmesi zor olacaksa o zaman sadece eli ile işaret ederek tekbir getirir.

11) Rûkn-i Yemanî ile Haceru'l-Esved arasında Bakara Sûresinin 201. ayeti olan:

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا
عَذَابَ النَّارِ

"Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik, ahirette de iyilik ver ve bizi ateş azabından koru." duasını okur.

¹⁶ Burada dikkat edilmesi gereken husus şudur: Rûkn-i Yemânî'ye elimizi sürebiliyor yani istilâm edebiliyorsak o zaman bu duayı okuyarak bunu yaparız. Ama elimizi sürerek istilâm etmemiz mümkün olmuyorsa hiçbir şey yapmadan tavafımıza devam ederiz. Bu durumda işaret etmeye de "Bismillahi Vallâhu Ekber" demeye de gerek yoktur.

⑫ Tavafını tamamladıktan sonra tavaf namazı kılmaya geçmeden önce ridasını alır ve onu iki omzuna atar, uçlarını da göğsüne alır.

⑬ Sonra –eğer imkân bulabilirse– Makam-ı İbrahim’in ardında iki rekât namaz kılar. İmkân bulamazsa herhangi bir yerde namazını kılar. Birinci rekâtta Fatiha’dan sonra “Kafirun Sûresini”, ikinci rekâtta da yine Fatiha’nın ardından “İhlâs Sûresini” okur. Bu, sünnettir.

⑭ Tavaf namazını kıldıktan sonra Kâbe’den ayrılmadan önce tıpkı Rasulullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*’in yaptığı gibi yine Haceru’l-Esved’e yönelir, imkan bulabilirse onu eliyle mesh eder, imkan bulamazsa zikrettiğimiz şekilde tekbir getirerek işaret yoluyla onu selamlar. Sonra da sa’y yapmaya gider.

SA'Y NASIL YAPILIR?

❶ Tavafını bitiren kişi Safa Tepesi'ne yönelir.

❷ Oraya yaklaşıncı Bakara Sûresi'nin 158. ayeti olan:

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ
اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ
خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ

***“Şüphesiz Safa ile Merve Allah'ın nişanelerinden-
dir. Kim Kâbe'yi hacceder veya umre yaparsa, bu
ikisini de tavaf etmesinde bir beis yoktur. Kim gö-
nülünden iyilik yaparsa, karşılığını görür. Doğrusu
Allah şükrün karşılığını verendir ve bilendir.”***

ayetini okur.

Şayet bilmiyorsa okumayabilir; ancak elimizde akıllı telefon gibi imkanlarımız varken bu sünneti ihmal etmemeye gayret etmek gerekir.

❸ Sonra Safa Kapısı'ndan giriş yapar. Eğer imkân varsa oraya tırmanarak çıkar –ki bu daha faziletlidir– şayet imkân yoksa orada durur/vakfe yapar.

④ Sonra imkân olursa Kâbe'yi görerek, imkân olmazsa Kâbe'ye yönelerek “Lâ ilâhe illallâh” der¹⁷, ardından üç kere “Allâhu Ekber” diyerek tekbir getirir. Ardından da:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ
الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ

“Lâ ilâhe illallâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehu'l-mülkü ve lehu'l-hamdu yuhyî ve yumît ve huve alâ külli şey'in kadîr. Lâ ilâhe illallâhu vahdeh, enceze va'dehu ve nasara abdehu ve hezeme'l-ahzâbe vahdeh.”

“Allah'tan başka (hak) ilah yoktur. O, tektir ve asla bir ortağı yoktur. Hâkimiyet O'nundur, hamd O'na mahsustur, O, dirilten ve öldürenidir. O, her şeye kâdirdir. Tek olan Allah'tan başka (hak) ilah yoktur. O, vadini yerine getirdi, kuluna yardım etti ve tek başına tüm (müşrik) gurupları yendi.” der.

Sonra ellerini kaldırarak dilediği şekilde dua eder.

¹⁷ Bkz. Nesaî, 2985.

Bu zikri ve duayı “**üç kere**” tekrarlamak sünnettir. Peygamberimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem* aynen böyle yapmıştır.¹⁸

Burada önemli bir hatırlatma yapmak istiyoruz: Birçok umreci, bir an önce sa'yini bitirip ihramdan çıkmak için ne yazık ki zikrettiğimiz bu detayı ihmal etmektedir. Umre her zaman nasip olan bir ibadet olmadığı için acele etmeden bu detayların tümünü titizlikle yapmak gerekir. Sen asla aceleci davranarak bu detayları es geçme. Bilakis umredeki bu detayları tıpkı Rasûlullah gibi yapmaya çabalayarak sünnete tabi ol. Evet, belki sa'yini diğer umrecilerden yarım saat geç bitirirsin ama bununla unutulmuş bir sünneti ihya ederek büyük bir ecre nail olursun.¹⁹

❶ Sonra Safa'dan Merve'ye yönelir. Birinci aleme (oradaki yeşil işarete) geldiği zaman ikinci aleme kadar hervele yapar yani adımlarını hızlı atar/koşar. Ama eğer aşırı kalabalık varsa insanlara eziyet etmemek ve imkân ölçüsünde hareket etmek gerekir. **Kadınların ise;** tesettürlerini muhafaza etmeleri, edeplerini korumaları ve erkeklerin dikkatlerini çekmemeleri dolayısıyla koşmaları gerekmez. Onlar normal şekilde yürüyerek sa'y ederler.

¹⁸ Bkz. Nesaî, 2961.

¹⁹ Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Kim benden sonra kaldırılan bir sünnetimi ihya ederse ona, o sünnetle amel edenlerin sevabı kadar sevap verilir. Amel edenlerin sevaplarından da hiçbir şey eksiltilmez.” (Tirmizî, 2677)

⑥ Sonra Merve Tepesi'ne gelir. Burada Safa'da yaptıklarının aynısını yapar. Yani imkân olursa Kâbe'yi görerek, imkân olmazsa Kâbe'ye yönelerek "Lâ ilâhe illallâh" der, ardından üç kere "Allâhu Ekber" diyerek tekbir getirir. Ardından da:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ
الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ

"Lâ ilâhe illallâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehu'l-mülkü ve lehu'l-hamdu yuhyî ve yumît ve huve alâ külli şey'in kadîr. Lâ ilâhe illallâhu vahdeh, enceze va'dehu ve nasara abdehu ve hezeme'l-ahzâbe vahdeh."

"Allah'tan başka (hak) ilah yoktur. O, tektir ve asla bir ortağı yoktur. Hâkimiyet O'nundur, hamd O'na mahsustur, O, dirilten ve öldürenidir. O, her şeye kâdirdir. Tek olan Allah'tan başka (hak) ilah yoktur. O, vadini yerine getirdi, kuluna yardım etti ve tek başına tüm (müşrik) gurupları yendi." duasını okur.

Sonra ellerini kaldırarak dilediği şekilde dua eder.

Bu zikri ve duayı "üç kere" tekrarlar.

Burada tek dikkat edilmesi gereken şey, Rasulullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*'e ittibaen Bakara Sûresi'ndeki ayeti okumamaktır. Çünkü Efendimiz Merve'de bunu okumamıştır.

⑦ Sonra Safa'ya döner. Yürümesi gereken yerde yürür, hızlanması gereken yerde hızlanır.

⑧ Bunu **yedi şavt** olacak şekilde tekrar eder. Burada dikkat edilmesi gereken şey, gidişin bir şavt, dönüşün bir şavt olduğunu bilmektir. Böylelikle sa'yin bitişi Merve'de son bulmaktadır.

⑨ Sa'y yaparken abdestli olması iyidir. Bu mekânda abdest şart değil, aksine müstehaptır.

⑩ Sa'y esnasında bol bol zikir ve dua etmek güzeldir.

⑪ Sa'yini tamamladıktan sonra saçlarını komple kazıtır veya kısalttırır. Erkekler için kazıtmak daha faziletlidir çünkü Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* saçlarını komple kazıtanlara üç kere merhamet temennisinde bulunmuştur.²⁰

²⁰ Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*, "Allah, başlarını komple kazıtanlara merhamet etsin." buyurdu. Sahabe: "Ey Allah'ın Rasûlü, peki ya saçlarını kısaltanlara?" diye sordu. O yine: "Allah, başlarını komple kazıtanlara merhamet etsin." buyurdu. Sahabe tekrar: "Peki ya saçlarını kısaltanlara?" dedi. O yine: "Allah, başlarını komple kazıtanlara merhamet etsin." buyurdu. Sahabe bir kere daha: "Ey Allah'ın Rasûlü, peki ya saçlarını kısaltanlara?" diye sorunca (dördüncüde): Allah saçlarını kısaltanlara da merhamet etsin." dedi. (Buhârî, 1727; Müslim, 1301)

Kısaltma hususunda dikkat edilmesi gereken, bunun **başın tamamını** kapsayacak şekilde olmasıdır. Her ne kadar bazı mezheplerde başın herhangi bir yerinden bir miktar almak yeterli olsa da ihtilaftan kurtularak saçın tamamından kestirmek en güzel olanıdır. Kısaltma öyle bir şekilde olmalıdır ki dışarıdan görenler onun umreci olduğunu rahatlıkla anlayabilmelidir. Bu da başı üç numaraya veya benzeri numaralara vurmakla olur.

⑫ Kadınlar ise saçlarını kazıtmazlar. Onların yapması gereken saçlarından bir miktar kesmektir. Bunun da en efdal şekli, saçlarını arkaya atarak uçlarından parmak ucu miktarı (birkaç santim) almalarıdır.

Kadınların, saçlarını ille de Merve'de kesmeleri şart değildir. Otellerine döndüklerinde de kesebilirler. Hatta bu, tesettür açısından daha doğru bir tutumdur.

Bunları bitirdiği zaman kişi artık umresini tamamlaymış olur, kendisine haram olan şeyler helal hâle gelir.

ÖNEMLİ HATIRLATMALAR

Burada, umre ziyareti yapanların mutlaka bilmesi gereken bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyoruz. Bu hatırlatmalara dikkat etmen umreni daha değerli hâle getirecektir.

KABİR ZİYARETİ YAPTIĞINDA

Gerek Mekke'deki gerekse Medine'deki kabirleri²¹ ziyarette gittiğinde onlara Peygamber Efendimiz *sal-lallâhu aleyhi ve sellem*'in yaptığı şu duayı yaparak selam ver:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ
وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ
الْعَافِيَةَ.

“Esselâmü aleyküm ehle'd-diyârî mine'l-mûminîn ve'l-müslimîn. Ve İnnâ inşaâllâhu bikum lâhikûn. Nes'elûllâhe lenâ ve lekümü'l-âfiyeh”

*“Selam size, ey bu diyârın mümin ve müslüman halkı! İnşallah yakında biz de aranızda katılacağız. Allah'tan bize ve size afiyet vermesini niyaz ederiz.”*²²

Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in kabirde yatanlar için yapmamızı istediği dua budur. Bureyde *radiyallahu*

²¹ Mekke'de Cennet-i Mualla, Medine'de de Cennetu'l-Baki ve Uhud kabristanı gibi.

²² Müslim, 975; İbn Mâce, 1547; Mişkâtü'l-Mesâbih, 1764.

anh der ki: “Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem, kabir ziyaretini yapmaya gideceklere bu sözleri öğretirdi.”²³

Peygamberimiz sallallâhu aleyhi ve sellem, kabre gittiğimiz vakit ölümlere Fatıha veya Yasin okumayı bize öğretmiş ve tavsiye etmiş değildir. Eğer bunları okumak ölü açısından daha faydalı olsaydı mutlaka bize bunu tavsiye ederdi. Biz, dini ondan daha iyi bilecek değiliz ya! O nedenle, onun tavsiyelerinin dışına çıkmamamız gerekir. Sen, sünnete riayet ederek bir umre programı yapacağın için birilerinin ne dediğini veya ne yaptığını kale alma! Peygamberinin tavsiyeleri doğrultusunda bir ziyaret gerçekleştir. Böylelikle dünyanın da ahiretin de hayırlarına nail olursun.

Zikrettiğimiz duayı okuduktan sonra onlar için Allah'tan bağışlanma dileyebilir ve azaptan muaf tutulmaları, cennete girmeleri, Firdevs'i hak etmeleri ve cemâlullaha nail olmaları gibi Allah'ın onlara vermesini istediğin şeyleri talep edebilirsin. Müminlerin, kendilerinden önce göçmüş kardeşlerine bu formatta dua etmeleri Allah tarafından övgüyle karşılanmış bir davranıştır.

“Onların ardından gelenler derler ki: Rabbimiz! Bizi ve bizden önce iman ile gitmiş kardeşlerimizi bağışla ve kalplerimizde iman edenlere karşı bir kin bırakma. Rabbimiz! Şüphesiz ki sen, kullarına karşı şefkatli ve merhametli olansın.” (Haşr, 10)

²³ Müslim, 975.

Dualarını bitirmenin ardından bir süre orada otur ve orada yatanların durumlarını, günün birinde senin de onlarla aynı akıbeti paylaşacağını ve ahiretin korkunç hallerini düşünerek kendine dersler çıkarmaya çalış.

Kabirde kaldığın süre zarfında sükûnetini ve ağırbaşlılığını koru. Gülmekten, şakalaşmaktan ve aşırı sesle konuşmaktan uzak dur.

Son olarak şu hatırlatmayı yapmadan geçemeyeceğiz: Sen sen ol, sakın ha bazı cahillerin yaptığı gibi ölmüş insanlardan ve mübarek olduğunu düşündüğün yatırlardan bir şeyler isteme! Çünkü bu, Allah'ın yasakladığı bir dua şeklidir ve şirktir! Bak Rabbimiz ne buyuyor:

“Onlara dua etseniz, duanızı işitmezler. Faraza işitseler bile, size icabet edemezler. Kıyamet Günü geldiğinde sizin bu şirkinizi reddedecekler. Her şeyden haberdar olan Allah gibi kimse sana haber veremez.” (Fâtır, 14)

Ölmüş insanlar ne kadar iyi ve ne kadar mübarek olurlarsa olsunlar asla kendilerinden bir şey istenilmeye müstahak varlıklar değillerdir. Onlar da bizim gibi birer kuldur. Sen, dualarının tamamını sadece Rabbine yönlendir ve herhangi bir isteğin varsa onu sadece Rabbinden iste. Bu hem halis tevhiddir hem de olması gereken mümince bir tavidir. Bunun dışında bir şey yapman ahiretini tehlikeye düşürür.

ZEMZEM SUYU HAKKINDA

Zemzem suyu, Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in ifade ettiğine göre yeryüzünün en mübarek suyudur.²⁴ Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* ondan içmiş ve içilmesini tavsiye etmiştir. Onda hem doyurucu bir özellik hem de hastalıklara karşı şifalı bir yön bulunmaktadır. Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

*“Yeryüzündeki suların en hayırlısı Zemzem suyudur. O hem doyurucu bir gıda hem de hastalıklara karşı bir şifadır.”*²⁵

Eğer bir hastalığın var ve şifa arıyorsan, şifa olması niyetiyle bu mübarek sudan iç. İlaçlara şifa koyan Allah bunda da şifa var etmeye kadirdir.

Alimlerimiz, özel olarak hac ve umreye gidenlerin, genel olarak ise tüm müminlerin ondan içmesinin müstehab olduğunda ittifak etmişlerdir. O nedenle, bir umreci olarak Mekke ve Medine’de bulunduğun süre zarfında imkân dâhilinde ondan bol bol iç.

İbn Teymiyye der ki:

*“Kişinin kana kana, doyasıya Zemzem suyundan içmesi müstehaptır.”*²⁶

²⁴ Silsiletu’l-Ehâdîsi’s-Sahîha, 1056.

²⁵ Sahîhu’l-Câmiî’s-Sagîr, 3322.

Zemzem suyu, ne niyetle içilirse ona fayda verir. Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

ماء زمزم لما شرب له

*“Zemzem suyu ne için içilirse onun için olur/ona iyi gelir.”*²⁷

Zemzemi; hastalıklarına şifa olması, zekanı açması, ilminin artmasında yardımcı olması gibi iyi ve hayırlı niyetlerle iç. Allah onu –biiznillah– istediğin şeylere vesile kılacaktır.

İmam Şevkanî şöyle der:

*“Bu hadis ister dünyalık işler için olsun ister ahiretlik işler için fark etmez, hangi amaçla içerse içsin zemzem suyunun içen kişiye fayda sağlayacağına delildir.”*²⁸

İbn Kayyım’ın zikrettiğine göre Abdullah b. Mübarek *rahimehullah*, “Allah’ım! Nebi *sallallâhu aleyhi ve sellem*’in, ‘Zemzem suyu ne için içilirse onun için olur.’ dediği bize nakledildi. Ben de zemzemi, kıyamet günü susuz kalmama niyeti ile içiyorum.” demiş ve bu niyetle içmiştir.

İmam Şafiî *rahimehullah*’ın atıcılıkta iyi bir usta olması niyetiyle zemzem içtiği ve attığı her on oktan doku-

²⁶ Mecmuu’l-Fetâvâ, 26/144.

²⁷ İbn Mâce, 3662.

²⁸ Neylu’l-Evtâr, 9/391.

zunu isabet ettirecek kadar iyi bir atıcı olduğu nakledilmiştir.²⁹

Yine ilimde ileri bir seviyeye ulaşma niyetiyle içtiği de ondan mervidir.³⁰

Hafız İbn Hacer *rahimehullah*'ın kıssası ise meşhurdur. Hadiste İmam Zehebî gibi büyük bir alim olma niyetiyle zemzem içmiş ve alimlerimizin şahitliğiyle bu isteğine nail olmuştur.

Zemzemi sen de böylesi hayırlı niyetlerle iç.

Son olarak; zemzem içerken kendin, ailen ve ümmetin için bolca dua etmeyi ihmal etme zira onu içerken dua etmek müstehabtır.

İbn Teymiyye *rahimehullah* şöyle der:

*“Kişinin Zemzem suyundan içerken dilediğince meşru dualarda bulunması müstehabtır.”*³¹

²⁹ El-Cevâhir ve'd-Dürer fî Tercemeti Şeyhi'l-İslâm İbni Hacer, 1/136.

³⁰ Aynı yer.

³¹ Mecmuu'l-Fetâvâ, 26/144.

BOL BOL TAVAF

Umreni bitirdikten sonra Kâbe’de yapacağın en faziletli amel, bol bol tavaf yapmaktır. Peygamberimiz *sal-lallâhu aleyhi ve sellem* tavafın önemine dair şöyle buyurur:

“Kim boş iş ve boş sözlerle uğraşmaksızın Kâbe’yi yedi kere tavaf ederse tıpkı bir köleyi özgürlüğüne kavuşturmuş gibi (sevap kazanmış) olur.”³²

“Kâbe’yi tavaf etmek tıpkı namaz kılmak gibidir.”³³

Bazı insanlar sürekli Mekke dışına çıkıp tekrar tekrar umre yapmanın daha güzel bir amel olduğunu düşünmektedirler; oysa böyle bir şey ne Rasûlullah *sal-lallâhu aleyhi ve sellem*’in yaptığı ne de tavsiye ettiği bir şeydir. Aksine o, Mekke’de kaldığı süre zarfında bol bol tavaf yapmış, daha çok sevaptır diye Mekke dışına çıkarak yeniden umreye niyet etmemiştir. Eğer sen sünnet üzere bir umre yapmak istiyorsan bu tür şeylere tevessül etmek yerine bol bol tavaf yapmakla vaktini değerlendir. Her yedi tavafta bir köleyi özgürlüğüne kavuşturmak kadar sevap kazanacağın kesin bir amel önünde dururken, Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*’in yapmadığı bir amelle niye vaktini kaybedeceksin ki? Her ne kadar bu konuda fetvalar verilmiş olsa da benim sana tavsiyem vaktini tavafla değerlendirmendir. Şayet bir gezi

³² Sahîhu’t-Terğîb ve’t-Terhîb, 1140.

³³ Tirmizî, 960.

programı dahilinde Mekke dışına çıkarsan o zaman Mekke'ye geleceğinde tekrar umreye niyet edebilirsin. Ama böyle bir durum söz konusu değilse, “Yok bu anem için, yok bu babam için, şu falanca, şu da filanca için.” diyerek mîkat mahallerine çıkıp girmekle kendini yorma. Aksine bol bol tavaf ederek en fazla ecri yakalamanın yoluna bak.

MESCİD-İ NEBEVÎ YE GELDİĞİNDE

Mescid-i Nebevi'ye geldiğinde öncelikle orada şirki yok edip tevhidi dünyaya ikame eden o yüce önderimizin ve kutlu nebimizin yattığını bir kere daha hatırına getir. Bu, senin ona olan saygı, sevgi ve hürmetini daha da artıracak, belki de tevhid mücadelesi uğrunda yaşadığı anıları zihninde bir kere daha canlandırarak seni daha duygusal ve manevî bir atmosfere çekecektir. Şimdi şöyle hızlıca bir düşün: Bizler elimizde çaylarımız veya kahvelerimizle Bedir'i, Uhud'u, Mekke'yi, Medine'yi gezerken Peygamberimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem* şirk zeval bulsun ve Allah'ın şeriatı yeryüzüne hâkim olsun diye dişini tırnağına takarak buralarda destansı bir mücadele verdi ve bu mücadelesi esnasında nice açlıklara, nice susuzluklara, nice sıkıntı ve zorluklara maruz kaldı. Ve en önemlisi tüm bunları benim için, senin için yaptı! Biz keyif için geziyoruz, o ise bizim için acı çekiyor! Şimdi böylesi bir nebiye hürmet edilmez, saygı gösterilmez mi? Durumu bu olan bir peygambere canı gönülden salât u selam dilenmez mi? Rabbim, sen, bizim Müslüman olmamıza vesile olan ve bizim için bunca acıya katlanan bu yüce peygambere en güzel şekilde salât u selam eyle. Allahumme amîn.

İşte şimdi onun mescidine, onun kabrinin bulunduğu yere gireceksin. Edebini kuşan, saygıda kusur etme! Tam bir hürmet içerisinde ol.

Her mescide olduğu gibi Mescid-i Nebevi'ye de sağ ayakla girilir. Sen de sağ ayağını atarak içeri gir ve tam o esnada mescide giriş duası olan şu duayı oku:

بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ أَعُوذُ بِاللَّهِ
الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

“Bismillâhi ve’s-salâtü ve’s-selâmü alâ Rasûlillâh.
Eûzu billâhi’l-azîm ve bivechihi’l-kerîm ve
sultânihî’l-kadîm mine’s-şeytânî’r-racîm.
Allâhümmeftah lî ebvâbe rahmetik.”

*“Allah’ın adıyla. Salât ve selam Allah’ın Rasulü’nün
üzerine olsun. Taşlanmış şeytandan Yüce Allah’a,
O’nun kerîm vechine ve kadîm sultânına sığınırım.
Allah’ım! Rahmetinin kapılarını bana aç!”³⁴*

Mescide giriş yaptıktan sonra mescidin herhangi bir yerinde iki rekât *“Tahiyyetü’l-Mescid”* namazı kıl. Çünkü Peygamberimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem* bir mescide girildiğinde iki rekât namaz kılınmadan oturulmasını yasaklamıştır. Eğer imkân bulabilirsen bu namazı yeşil halıda kıl; çünkü yeşil halının olduğu yer, Mescid-i Nebevi’nin ilk yapıldığı alandır³⁵ ve Peygamberimizin, *“Cennet bahçelerinden bir bahçe”* dediği minber ile evi-

³⁴ Hısnü’l-Muslim, 20; Ebu Dâvud, 466.

³⁵ Mescid-i Nebevî ilk yapıldığında 33 x 33 metre veya 30 x 35 metre genişliğinde idi. Bu da takribî olarak 1000 m² eder.

nin arası bu alanın içindedir. İnsanlara eziyet vermeyeceksen namazını burada kılman güzeldir.

Ayrıca, Mescid-i Nebevî’de bol bol namaz kılmaya gayret et zira orada kılınan bir namaz, Mescid-i Haram hariç diğer tüm mescidlerde kılınan bir namazdan tam bin kat daha faziletlidir. Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

*“Benim mescidimde (Mescid-i Nebevî’de) kılınan bir namaz, Mescid-i Haram hariç diğer tüm mescidlerde kılınan bin namazdan daha faziletlidir.”*³⁶

Sonra Peygamber Efendimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem*’in kabrine git ve onu ziyaret et. Yanına vardığında,

اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ

“Esselâmu aleyke ya Rasûlallâh” diyerek ona selam ver.

Yanında yatan arkadaşları Ebubekir ve Ömer *radiyalahu anhuma*’yı da selamlamayı unutma.

Hiz. Ebu Bekir’e,

اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا اَبَا بَكْرٍ

“Esselâmu aleyke ya Ebâ Bekr” diyerek, Hiz. Ömer’e ise,

³⁶ Müslim, 1395.

اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا عُمَرُ

“Esselâmu aleyke ya Umer” diyerek selam ver.

Bu uygulama sahabe uygulamasıdır. Hz. Ömer’in oğlu Abdullah, bir yolculuktan geldiğinde evine gitmeden mescide uğrar, orada iki rekât namaz kılar, sonra da Peygamberimizin kabrine gelerek, “Esselâmu aleyke ya Rasûlallâh, esselâmu aleyke ya Ebâ Bekr, esselâmu aleyke ya ebetâhu,”³⁷ der, sonra da başka bir şey yapmadan oradan ayrılırmış.³⁸

Sen sen ol, sakın ha bazı cahillerin yaptığı gibi Peygamber Efendimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem*’den ihtiyaçlarını gidermesi, günahlarını bağışlaması, sıkıntılarını def etmesi gibi sadece Rabbimizden istenilmesi gereken hâcetlerini isteme! Peygamber Efendimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem* her ne kadar başımızın tacı olsa da dualarımıza icabet edecek ilahımız değildir. Bizim biricik ilahımız, alemlerin rabbi olan Allah’ımızdır. Biz, kim olursa olsun ondan başkasından bir şey istemeyiz.

اَيَّاكَ نَعْبُدُ وَ اَيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ

“Biz, yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz.” (Fatiha, 5)

³⁷ “Selam sana olsun babacığım.” anlamında “ebetâhu” demiştir. Bizlerin ise “Esselâmu aleyke ya Umer” demesi gerekir.

³⁸ El-Musannef, Abdurrezzâk, 6553.

O nedenle, Peygamberimiz bile olsa Allah'tan başkasından bir ihtiyacını isteme. Çünkü Allah'tan başkasından ihtiyaçların giderilmesini istemek **şirktir!**

Bazı kendini bilmezler, Peygamber Efendimiz *sal-lallâhu aleyhi ve sellem*'in kabrinin yanında kibleye yönelerek değil, bizzat kabre yönelerek dua etmektedirler. Bu doğru değildir. Zira böyle bir şey insanların, o kişinin kabre dua ettiği ve kabirden bir şeyler istediği şeklinde yanlış bir anlayışa kapılmalarına sebep olur. İnsanları yanlış anlamaya sevk etmek doğru değildir. Ayrıca böyle bir şey selefimizin uyguladığı bir uygulama da değildir. Dolayısıyla, Mescid-i Nebevî'de dua ederken Peygamberimizin kabrine değil, Rabbimizin evine yani kibleye yönelmek gerekir.

Bir de Peygamberimizin kabrinde ve mescidinde yüksek sesle konuşma. Orada akraba ve arkadaşlarını telefonla arayıp kahvehanede muhabbet eder gibi yüksek sesle onlarla muhabbet etme. Ve saygısızlık kabul edilecek hiçbir davranışta bulunma. Çünkü Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in huzurunda ses yükseltmek ve saygısızlık sayılacak davranışlar sergilemek bizzat Rabbimiz tarafından yasaklanmıştır.³⁹ Ayrıca bu, edebe de mugayirdir.

Son olarak;

³⁹ Bkz. Hucurât Suresi, 2.

Mescid-i Nebevi'de ve Medine'de kaldığın süre zarfında Peygamberimize bol bol salât u selam getir. Zira senin ona getireceğin her salât, onun kıyamette sana şefa'at etmesine vesile olacaktır. Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

"Kim bana bir salât getirirse, Allah (bu sebeple) ona on kere salât eder."^{40 41}

*"Bana salât edin. Nerede olursanız olun salâtınız bana ulaşacaktır."*⁴²

*"Kıyamet günü bana en yakın olanlar, bana en çok salavat getirenlerdir."*⁴³

⁴⁰ Müslim, 408

⁴¹ Allah'ın salât etmesi; kulu meleklerine övmesi, onu anması, onu bağışlaması, günahlarını dökmesi gibi anlamlara gelir.

⁴² Ebu Dâvûd, 2042.

⁴³ Tirmizî, 484.

KUBA MESCİDİ'NE GİDECEĞİNDE

Kuba Mescidi; hicret esnasında Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in inşa ettiği, İslâm'ın ilk mescidi olma özelliğini taşıyan ve Kur'an'ın ifadesiyle "temeli takva üzere kurulmuş" çok değerli ve önemli bir mesciddir. Rabbimiz onu kast ederek şöyle buyurur:

***"İlk gününden takva üzere kurulmuş olan mescid, namaza durmana daha layıktır. Orada temizlenmeyi seven adamlar vardır. Allah, tertemiz olmaya çalışanları sever."* (Tevbe, 108)**

Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*, zannımızca buranın anısının müminlerin gönlünde sürekli canlı olmasını istediği için neredeyse istisnasız bir şekilde her cumartesi buraya gelir ve burada namaz kılarmış. Belki de ashabını sürekli buraya yönlendirmesi ve fırsat buldukça burada namaz kılmaları için onları teşvik etmesi de bundandır.

"Kim evinde abdest alır, sonra Kuba Mescidi'ne gelir ve orada namaz kılsa kendisine bir umre sevabı gibi sevap verilir."⁴⁴

⁴⁴ İbn Mâce, 1412.

Onun için müminlerin hem bu mübarek mescidi hem de hatırlattığı hakikatleri gönüllerinde sürekli canlı tutmaları gerekmektedir. Bunun için de ziyaret etmeleri kaçınılmazdır.

Kuba Mescidi'nde namaz kılmak çok faziletli bir ameldir. Ancak oradaki namazın bir umre sevabı gibi sevap kazandırabilmesi için bazı şartlara riayet etmek gerekir. Bu şartlar da Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in ifade ettiği üzere:

- Kuba Mescidi'ne gitme niyeti ile evden/otelden ayrılma,
- Evden/otelden çıkmadan abdest almak,
- Ve Kuba Mescidi'nde namaz kılmaktır.

Bu üç şartı yerine getirene Allah bir umre ecri verecektir. Ama bu şartlara riayet etmeyenlerin bu ecre nail olmaları şüphelidir.⁴⁵ Örneğin:

- Bir Müslüman, tevafuken oradan geçerken namaz vakti girse ve sadece vakti giren o namazı kılmak için orada dursa,
- Veya oraya özel bir niyet taşımaksızın tesadüfen uğrasa ve ardından namaz kılsa,

⁴⁵ Her ne kadar bazı alimler bu ecre nail olmak için herhangi bir şart olmadığını ifade etseler de en ihtiyatlı olan zikrettiğimiz şartlara riayet etmektir. Böylesi önemli bir ecre nail kılacak bir amelde ihtiyatı elden bırakmamak akıllı selim her insanın tercihidir.

- Yahut evinden abdestsiz çıkıp oraya vardığında abdest alarak namaz kılsa,

Tüm bu ve bunun gibi durumlarda umre sevabı kazanabilir mi?

Allah en iyisini bilir ama bazı alimlerimiz, bu durumlarda umre sevabı kazanılmayacağı görüşünü tercih etmiştir. Çünkü bu sevap şarta bağlanmıştır, şart yerine gelmeden sevap da söz konusu olmaz demişlerdir.

Alâ külli hâl, yine de Kuba Mescidi'nde namaz kılmak çok faziletlidir. Bu şartları yerine getirmese bile bir mümin orada namaz kılmakla çok sevap olan bir amel işlemiş olur.

O nedenle sen, birçok kez umre yapmış kadar sevap kazanabilmek için Medine'de kaldığın süre zarfında bu mescidi sıklıkla ziyaret etmeye gayret et. Vaktini AVM'lerde veya sağda solda boş işlerle geçirme. AVM'leri her yerde bulabilirsin, ama Kuba Mescidi'ni her yerde bulamazsın. Onu bulmuşken hayırlarından istifade edebildiğin kadar istifade etmeye çalış.

UMRE YAPTIRAN ŞİRKETLERE BİR HATIRLATMA

Malum, umreye götürme işi artık büyük bir sektöre dönüşmüştür. Bu alanda birbiriyle rekabet halinde olan binlerce firma var. Haliyle bu firmalar,⁴⁶ pastadan daha fazla pay kapabilme adında sünnete uygun bir umre yaptırmayı değil, müşterilerini memnun etmeyi öncelemişler ve sünnete aykırı bile olsa müşterilerinin isteklerini sünnetten daha fazla önemser olmuşlardır. Böyle olduğu için kimi zaman müşterilerinin İslam’a aykırı örf ve âdetlerine kimi zaman da batıl inançlarına ses çıkarmamaktadırlar. Buna şöyle birkaç örnek verirsek ne demek istediğimiz daha iyi anlaşılır: Bugün firmalar tarafından hazırlanan “Umre Rehberi” kitapçıklarının birçoğunda haddi zatında Allah Rasûlü *sallallâhu aleyhi ve sellem*’in pak sünnetinde hiç olmayan dua ve zikirler bulunmakta ve “Burada şu duayı, şurada bu zikri yapacaksınız.” denilerek bu işi bilmeyen umrecilere sünnette yer almayan dualar telkin edilmektedir. Umreciler de kendilerine dayatılan bu duaları yapmakla meşgul olacağız derken çoğu zaman umrenin o manevi atmosferinden çıkmakta ve samimiyetle yapacakları dualardan mahrum olmaktadır. Halbuki samimiyetle

⁴⁶ Elbette her firma böyle değil, sünneti esas alan firmalar da mevcut. Bizim sözümüz firmaların geneline yönelik.

yapacakları gönülden bir dua belki de Allah tarafından kabul edilecektir.

Ve yine bazı firmalar, sırf umrecileri gocundurmak için onların Kabe'ye ya da kutsal mekanlara elbiselerini sürmelerine, o elbiselere kutsallık atfetmelerine, o mekanlardan taş toprak getirerek onlardan bereket ummalarına, kabirlerden yardım dilemelerine ve bazılarının sesli zikir adında höykürmelerine ses çıkarmaktadırlar. Oysa bunlar sünnette varid olan şeyler değildir. İnsanlar bu tür yanlışlar karşısında mutlaka uyarılmalıdır. Ama uyarılacak olsalar firmanın adı kötüye çıkacağı ve "Bu iyi bir firma değilmiş." denileceği için firmalar bu yanlışlara kör sağır olmaktadır. Böyle bir tavır içinde olmak hiç doğru değildir. Zira umre ibadetine aracılık etmek önemli bir mesuliyettir. Bunca insanın sorumluluğu vardır. Bu sorumluluğu birkaç kuruş dünyalık menfaat karşılığında hiç etmek en basit ifa-deyle gafiliktir. Bu noktada Allah'tan korkmak gerekir.

O nedenle, müşterileri kendilerini eleştiri yağmuru-na tutacak olsa bile firmaların kesin olarak sünnete uygun bir umre yaptırmaları boyunlarının borcudur. Bunun için firmaların mutlaka şu iki sorunun cevabını bulmaları gerekmektedir:

1-) Umre esnasında yapılan amellerin hangisi Efendimizin sünnetinde vardır?

2-) Bizim yaptırdığımız şeyler arasında sünnete ters düşen, yani bidat olan ameller mevcut mudur?

Bu iki sorunun cevabı doğru bir şekilde tespit edilerek rehberlik yapılmalıdır. Aksi halde onlara uyanların veballeri yüklenilmiş olur.

SON SÖZ

Allah umrenizi kabul etsin, ecrinden sizleri mahrum etmesin, yaptığınız umreyi daha fazla İslamî mücadele azmi kazanmaya vesile kılsın ve Mekke ve Medine’de Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*’in verdiği o kutlu tevhid mücadelesinin ruhunu kendi beldelerinize taşımayı nasip etsin.

Umarız burada anlatılanlar size fayda sağlamıştır.

Bundan sonraki sürecinizde Allah’ın size bir de “hacc-ı mebrur” takdir etmesini niyaz ederiz.

Güzel dualarınızda bizleri de unutmayın...

NOTLAR

[illegible]

